

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH

w Zespole Oświatowym w Krześlinie

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r., nr 6, poz. 69 ze zmianami)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 czerwca 2018r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U z 2018r., poz. 1055)

§ 1. Zasady ogólne

1. Wycieczki i inne wyjścia oraz wyjazdy są integralną częścią działalności statutowej szkoły.
2. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu:
 - poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
 - poznawanie kultury i języka innych państw,
 - poszerzenie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
 - wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,
 - upowszechnienie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
 - upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej,
 - poprawę stanu zdrowia uczniów pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
 - przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej,
 - poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.
3. Wycieczki oraz inne wyjścia i wyjazdy mogą być organizowane w trakcie roku szkolnego, w ramach zajęć dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.

4. Organizację i program wycieczek dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności organizatorów.
5. Zgodę na zorganizowanie wycieczki wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki.

§ 2. Rodzaje wycieczek

Krajoznawstwo i turystyka mogą odbywać się w następujących formach, zwanych wycieczkami:

1. Wycieczki przedmiotowe – inicjowane, organizowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu nauczania z danego przedmiotu lub grupy przedmiotów.
2. Wycieczki krajoznawczo – turystyczne o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania jej w praktyce.
3. Specjalistyczne wycieczki krajoznawczo – turystyczne, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem.

§ 3. Kierownik wycieczki i opiekunowie

Kierownika wycieczki i opiekunów wyznacza dyrektor szkoły spośród pracowników pedagogicznych szkoły.

1. W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem może być także osoba spośród pracowników niepedagogicznych, wyznaczona przez dyrektora szkoły.
2. W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo – turystycznej kierownik i opiekunowie muszą posiadać udokumentowane przygotowanie i uprawnienia zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.
3. Kierownik może również pełnić funkcję opiekuna za zgodą dyrektora szkoły.

Do zadań kierownika wycieczki należy w szczególności:

1. Opracowanie programu i regulaminu wycieczki,
2. Zapoznanie z nim uczniów, rodziców i opiekunów oraz poinformowanie ich o celu i trasie wycieczki,
3. Zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,
4. Zapoznanie uczestników (uczniów i opiekunów) z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania,
5. Określenie zadań opiekunów w zakresie realizacji programu wycieczki oraz zapewnienie opieki i bezpieczeństwa uczniom,
6. Nadzorowanie zaopatrzenia uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
7. Organizowanie i nadzorowanie transportu, wyżywienia i noclegów dla uczestników,
8. Dokonanie podziału zadań wśród uczestników,
9. Dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki,
10. Dokonanie podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki.

Kierownik wycieczki zobowiązany jest do przedstawienia następujących dokumentów:

1. wypełnionej oraz podpisanej przez dyrektora karty wycieczki;
2. listy uczniów biorących udział w wycieczce podpisanej przez dyrektora szkoły;
3. pisemnych zgód rodziców;
4. regulaminu z podpisami uczniów (w przypadku wycieczek kilkudniowych);
5. Kierownik wycieczki/wyjścia/wyjazdu odbiera dokumentację z sekretariatu szkoły najpóźniej na 1 dzień roboczy przed planowanym wyjazdem.

Do zadań opiekuna należy w szczególności:

1. Sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami,
2. Współdziałanie z kierownikiem w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania regulaminu,
3. Sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
4. Nadzorowanie zadań przydzielonych uczniom,
5. Wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika wycieczki.

§ 4. Zasady organizacji wycieczek

1. Liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając:

- wiek,
- stopień rozwoju psychofizycznego,
- stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły lub placówki,
- specyfikę zajęć, imprez i wycieczek
- warunki, w jakich będą się one odbywać.

2. Dla zapewnienia uczniom klas 1-8 i oddziału przedszkolnego pełnego bezpieczeństwa poza terenem szkoły obowiązuje następująca liczba opiekunów:

- jeden opiekun na maksymalnie 15 uczniów przy wyjściach pieszych na terenie Krześlina;
- jeden opiekun na maksymalnie 12 uczniów, przy wycieczkach przedmiotowych i imprezach wyjazdowych poza miejscowość, która jest siedzibą szkoły;
- jeden opiekun na 10 osób na wycieczkach turystyki kwalifikowanej i górskiej, całodniowych wycieczkach jednodniowych, wycieczkach 2,3,4 dniowych i zielonych szkołach;
- jeden opiekun na 5 uczestników na wycieczkach wysokogórskich;
- jeden opiekun na 7 osób na wycieczkach rowerowych (zgodnie z prawem o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób); wszyscy uczniowie muszą posiadać kartę rowerową;
- jeden opiekun na 9 uczestników przy przejazdach kolejowych;
- jeden opiekun na 10 osób przy wycieczkach zagranicznych.

Wskazana jest pomoc drugiego opiekuna, niepedagogicznego w grupie dzieci do 10 roku życia.

W przypadku przedszkola ustala się następującą liczbę opiekunów:

- co najmniej jeden opiekun na 10 dzieci przy wycieczkach autokarowych;
- dwóch opiekunów na maksymalnie 15 dzieci przy spacerach i innych wyjściach edukacyjnych, przy czym drugi opiekun może być pracownikiem niepedagogicznym przedszkola

Bez względu na cel i czas trwania wyjścia/wyjazdu grupy, jeśli uczestniczy w nim uczeń niepełnosprawny, dla którego zatrudniono nauczyciela wspomagającego, nauczyciel ten obowiązkowo uczestniczy w takim wyjściu/wyjeździe.

W przypadku, gdy nauczyciel wspomagający jest nieobecny, dyrektor szkoły wyznacza innego nauczyciela do jego zastępowania na wycieczce.

W szczególnych przypadkach dyrektor może zwiększyć liczbę opiekunów.

2. Szkoła zgłasza Policji autokary wycieczkowe celem dokonania kontroli technicznej przed wyjazdem na wycieczkę jednodniową i dłuższą niż 1 dzień. Natomiast przed wyjazdami kilkugodzinnymi szkoła nie ma takiego obowiązku.

3. Niedopuszczalne jest realizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy, gołoledzi.

4. Miejscem zbiórki uczniów przed planowaną wycieczką i po niej jest teren szkolny.

5. Wycieczkę przygotowuje się pod względem programowym i organizacyjnym, a następnie informuje się uczestników o podjętych ustaleniach, w szczególności o: trasie, harmonogramie i regulaminie, aby ich obserwacje i działania były świadome.

6. Kierownik wycieczki, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, może odmówić zabrania dziecka na wycieczkę. Powodem może być niewłaściwe zachowanie ucznia na terenie szkoły lub podczas wcześniejszych wycieczek i wyjść poza teren szkoły albo stan zdrowia dziecka niepozwalający na bezpieczny udział w wycieczce.

7. Przed wyjazdem (wyjściem) na wycieczkę należy pouczyć jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa i sposobie zachowania się w razie wypadku.

8. Opiekunowie sprawdzają stan liczebny uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego, zabierają apteczkę pierwszej pomocy.

9. Udział uczniów w wycieczce **wymaga pisemnej zgody rodziców.**

10. Jeżeli jest to krótkie wyjście w pobliżu szkoły, podczas lekcji w ramach nauczanego przedmiotu, należy zgłosić dyrektorowi lub jego zastępcy zamiar wyjścia poza teren szkoły i dokonać odpowiedniego wpisu w rejestrze wyjść.

11. Podczas wycieczek należy bezwzględnie przestrzegać zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.

12. Przy organizowaniu wycieczek autokarowych należy uwzględnić przegląd pojazdu przez policję.

13. Rodzice powinni przekazać kierownikowi ważne/niezbędne, według nich informacje dotyczące dziecka lub jego zdrowia.

14. Jeżeli specyfika wycieczki tego wymaga, jej uczestników zaznajamia się z zasadami bezpiecznego przebywania nad wodą.
 15. Osoby pozostające pod opieką szkoły mogą pływać oraz kąpać się tylko w obrębie kąpielisk i pływalni w rozumieniu przepisów określających warunki bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne.
 16. Nauka pływania może odbywać się tylko w miejscach specjalnie do tego celu wyznaczonych i przystosowanych.
 17. Uczącym się pływać i kąpiącym się zapewnia się stały nadzór ratownika lub ratowników i ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony szkoły.
 18. Kajaki i łodzie, z których korzystają uczestnicy wycieczek, wyposaża się w sprzęt ratunkowy.
 19. Ze sprzętu pływającego korzystają jedynie osoby przeszkolone w zakresie jego obsługi oraz posługiwania się wyposażeniem ratunkowym.
 20. Niedopuszczalne jest używanie łodzi i kajaków podczas silnych wiatrów oraz urządzenie ślizgawek i lodowisk na rzekach, stawach, jeziorach i innych zbiornikach wodnych.
 21. W przypadku, gdy podczas trwania wycieczki miał miejsce wśród jego uczestników wypadek, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
 22. W przypadku zaginięcia uczestnika wycieczki, kierownik wycieczki zawiadamia policję, dyrektora szkoły, rodziców, a jeśli zaginięcie nastąpiło w górach, zawiadamia TOPR .
- W PRZYPADKU ZAGINIĘCIA - UCZEŃ (UCZNIOWIE) POZOSTAJĄ BEZWZGLĘDNIE W MIEJSCU ZAGINIĘCIA**
23. Na wycieczce nie wolno bez zgody rodziców podawać uczniom żadnych lekarstw, za wyjątkiem środków opatrunkowych. Do uczestnika wycieczki z objawami choroby należy wezwać lekarza lub pogotowie.

§ 5. Podstawowe zasady bezpieczeństwa w trakcie przejazdów autokarowych, przejazdów pociągiem, poruszania się grupą w miejscowościach

1. Przejazdy autokarowe:
 - a) opiekun powinien przebywać ze swoją grupą w pojeździe;
 - b) ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe;
 - c) przejście wewnątrz autokaru musi być wolne;
 - d) opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w środkowej części pojazdu;

- e) należy zabronić uczniom w czasie przejazdu spacerowania po autokarze, siedzenia tyłem, na oparciu itp.;
- f) uczestnicy wycieczki mają obowiązek przestrzegać przepisów ruchu drogowego i wykonywać polecenia kierowcy autokaru;
- g) bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach;
- h) przerwy dla odpoczynku i załatwienia potrzeb fizjologicznych należy organizować tylko na terenie wyznaczonych parkingów;
- i) po każdej przerwie należy sprawdzić stan liczebny grupy.

2. Przejazdy pociągiem:

- a) opiekun musi przebywać z grupą w wagonie, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów;
- b) należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna;
- c) w czasie postoju uczniowie powinni znajdować się na wyznaczonych miejscach;
- d) bilety na przejazd, zaświadczenie o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne powinien posiadać kierownik wycieczki.

3. Zasady poruszania się grupą w miejscowościach:

- a) przed rozpoczęciem zwiedzania każdy uczestnik musi zostać poinformowany o harmonogramie wycieczki, miejscu pobytu docelowego, aby w razie zagubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki;
 - b) w trakcie pieszego poruszania się po mieście opiekunowie powinni tak podzielić się obowiązkami, aby jeden znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi zamykał grupę;
 - c) opiekunowie powinni poruszać się w granicach kontaktu wzrokowego;
 - d) prowadzenie grupy powinno odbywać się zgodnie z zasadami ruchu drogowego;
 - e) w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, aby uczestnicy wycieczki: znajdowali się w jednym pojeździe lub jednej jego części (dotyczy autobusu, tramwaju, metra, kolejki), znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać, posiadali ważne bilety na przejazd.
4. Podczas wycieczki rowerowej wszyscy jej uczestnicy zobowiązani są posiadać kaski.

§ 6. Wycieczki zagraniczne

1. W szkole mogą być organizowane wycieczki zagraniczne.

2. Zgodę na zorganizowanie wycieczek zagranicznych, wyraża dyrektor szkoły po zawiadomieniu organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny przynajmniej na 7 dni przed planowanym terminem wyjazdu.
3. Uczestnicy wycieczek zagranicznych podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.
4. Kierownik wycieczki lub co najmniej 1 opiekun zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się poza granicami kraju.

§ 7. Obowiązki uczestników wycieczki

Uczestnik wycieczki jest zobowiązany:

1. Posiadać legitymację szkolną,
2. Przestrzegać regulaminu uczestnika wycieczki,
3. Przybyć na miejsce zbiórki o wyznaczonej godzinie,
4. Poinformować kierownika wycieczki o pojawiających się stanach złego samopoczucia,
5. Wykonywać polecenia kierownika, opiekunów i przewodnika,
6. W autokarze zająć miejsce wyznaczone przez opiekuna,
7. W czasie jazdy nie spacerować, nie stawać na siedzenia, nie wychylać się przez okna,
8. nie zaśmiecać pojazdu,
9. W czasie postoju i zwiedzania nie oddalać się od grupy bez zgody opiekuna,
10. Posiadać odpowiedni do charakteru wycieczki strój,
11. W czasie przebywania w schroniskach i innych obiektach noclegowych przestrzegać postanowień regulaminów tych obiektów,
12. Przestrzegać zakazu palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz innych środków odurzających.
13. Reagować w sposób ustalony wcześniej na umówione polecenia.

§ 8. Finansowanie wycieczek

1. Plan finansowy wycieczki musi określać ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Działalność szkoły w zakresie krajoznawstwa i turystyki, w tym koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia kierownika i opiekunów wycieczek lub imprez, mogą być finansowane ze środków pozabudżetowych, a w szczególności:
 - z odpłatności uczniów biorących udział w wycieczce (imprezie),

- ze środków pochodzących z działalności samorządu uczniowskiego i organizacji młodzieżowych działających na terenie szkoły,

- ze środków wypracowanych przez uczniów,

- ze środków przekazanych przez radę rodziców, a także osoby fizyczne i prawne.

3. Rodzice, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.

4. Kierownik oraz opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w wycieczce.

5. Kierownik wycieczki odpowiada za terminowe regulowanie zobowiązań finansowych z nią związanych.

6. Rozliczenia wycieczki dokonuje kierownik przed dyrektorem szkoły, określając sposób zagospodarowania nadwyżki, względnie uzupełnienia niedoboru.

§ 9. Dokumentacja wycieczki

1. Na dokumentację wycieczki składają się:

1. karta wycieczki,

2. pisemna zgoda rodziców/ prawnych opiekunów na wyjazd dziecka,

3. regulamin wycieczki,

4. lista uczestników zawierająca imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodzica/rodziców.

Wzory dokumentów w załącznikach do Regulaminu wycieczek szkolnych i przedszkolnych.

Dokumentację wycieczki należy złożyć Dyrektorowi do zatwierdzenia.

§ 10. Zadania dyrektora:

1. Wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki.

2. Zatwierdza dokumenty.

3. Dla zachowania wychowawczego charakteru wycieczek klasowych dyrektor szkoły wyraża zgodę na zorganizowanie klasowej wycieczki jeżeli uczestniczy w niej co najmniej 75% uczniów danej klasy.

4. Jeżeli wycieczka odbywa się podczas planowanych lekcji należy najpóźniej na 3 dni przed terminem wycieczki zgłosić zamiar wyjścia poza teren szkoły w celu sporządzenia zastępstw za nieobecnego nauczyciela.

5. Dyrektor zawiadamia organ sprawujący nadzór pedagogiczny w przypadku planowanej wycieczki kilkudniowej zagranicznej.

§ 11. Postanowienia końcowe

1. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce organizowanej w dniach zajęć szkolnych mają obowiązek brać udział w zajęciach z wyznaczonym oddziałem.

2. W przypadku rażącego naruszenia regulaminu wycieczki przez uczestnika (picie alkoholu, zażywanie narkotyków i innych środków odurzających, wandalizm ...), kierownik wycieczki zawiadamia rodziców i dyrektora szkoły. Rodzice (prawni opiekunowie) zobowiązani są w takim przypadku do natychmiastowego odebrania dziecka z wycieczki.

3. Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodnie z kryteriami ocen z zachowania zawartych w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.

4. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem mają zastosowanie:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 . w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r.,nr 6, poz. 69 ze zmianami)

2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 czerwca 2018r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U z 2018r., poz. 1055)

3. Statut Szkoły/ Przedszkola.

KARTA WYCIECZKI

Nazwa i adres przedszkola/szkoły/placówki:

.....
.....

Cel wycieczki:

.....
.....
.....

Nazwa kraju¹⁾/miasto/trasa wycieczki:

.....
.....

Termin:

Numer telefonu kierownika wycieczki:

.....

Liczba uczniów:, w tym uczniów niepełnosprawnych:

.....

Klasa:

.....

Liczba opiekunów wycieczki:

.....

Środek transportu:

.....

PROGRAM WYCIECZKI

Data, godzina wyjazdu oraz powrotu	Długość trasy (w kilometrach)	Miejscowość docelowa i trasa powrotna	Szczegółowy program wycieczki od wyjazdu do powrotu	Adres miejsca noclegowego i żywieniowego oraz przystanki i miejsca żywienia

OŚWIADCZENIE

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa w czasie wycieczki.

Kierownik wycieczki

.....

(imię i nazwisko oraz podpis)

Opiekunowie wycieczki

1.
2.
3.
4.
5.
6.

(imiona i nazwiska oraz podpisy)

ZATWIERDZAM

.....

(data i podpis dyrektora przedszkola/szkoły/placówki)

ZGODA RODZICA / OPIEKUNA PRAWNEGO NA UDZIAŁ W WYCIECZCE

.....
(nazwisko i imię uczestnika wycieczki)

Ja niżej podpisana/-ny wyrażam zgodę na udział mojego dziecka w wycieczce

.....
w terminie:.....

- 1) Oświadczam, że nie ma przeciwwskazań, aby moje dziecko wzięło udział w tego typu wycieczce.
- 2) Biorę pełną odpowiedzialność za rzeczy wartościowe zabrane przez moje dziecko na wycieczkę.
- 3) Zgadzam się na ewentualne podanie leków przeciwbólowych lub przeciw chorobie lokomocyjnej.
- 4) W razie wypadku i choroby podczas wycieczki wyrażam zgodę na udzielenie pomocy medycznej lub leczenie ambulatoryjne.
- 5) Biorę odpowiedzialność za dojeżdżenie dziecka na miejsce zbiórki i jego powrót do domu.
- 6) Biorę odpowiedzialność finansową za szkody materialne wyrządzone przez moje dziecko w trakcie trwania wycieczki wynikające z nieprzestrzegania regulaminu.
- 7) W wyjątkowej sytuacji zgadzam się na kontrolę bagażu i rzeczy osobistych, o której decyduje kierownik i opiekunowie wycieczki.

.....
*(data i podpis rodzica -matki i ojca/ opiekuna
prawnego)*

REGULAMIN WYCIECZKI (skrócony)

Zachowanie człowieka w miejscach publicznych daje świadectwo o jego kulturze, może mieć również wpływ na bezpieczeństwo wielu osób. Dlatego każdy uczestnik wycieczki zobowiązany jest:

1. Zachowywać się w sposób zdyscyplinowany i kulturalny.
2. Stosować się do poleceń, zakazów i nakazów wydawanych przez opiekunów lub przewodników.
3. Nie oddalać się od grupy bez wyraźnego zezwolenia opiekuna.
4. Przestrzegać przepisów ruchu drogowego i zachowywać ostrożność na ulicach i w innych miejscach, w których może grozić jakiegokolwiek niebezpieczeństwo.
5. Kulturalnie odnosić się do opiekunów, kolegów i innych osób.
6. Traktować z należytym respektem obiekty zabytkowe i eksponaty muzealne.
7. Nie śmiecić, nie niszczyć zieleni, nie płoszyć zwierząt.
8. W miejscach noclegowych postępować zgodnie z obowiązującym tam regulaminem.
9. Przestrzegać godzin ciszy nocnej.

Oświadczam, iż moje dziecko zostało poinformowane o regulaminie wycieczki:

.....
(czytelny podpis rodzica / opiekuna)

